

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 250 Lei. — Șase luni 130 Lei. — Trei luni 75 Lei. — Pentru străinătate un an 500 Lei. Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marți și Vineri

Prețul inserțiilor: un șir pe 5 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Intoarcerea la Ortodoxie a Uniților din Cibu și Poenă în lumina cea adevărată

Am impresia că s'a încercat să se producă diversiuni sensaționale în frumoasa istorie a întoarcerii la ortodoxie a Uniților din Cibu și Poenă.

Actul însuși al întoarcerii la legea strămoșească e isprăvit.

Ca unul, care am însoțit pe I. P. S. mitropolit Nicolae în vizitația Sa canonică din laturile Geoagiului și am fost martor ocular al neuitatelor manifestări de alipire către sfânta biserică ortodoxă a credincioșilor din Cibu și Poenă, iar mai târziu făcând parte din ancheta ministerială de la 25, 26 și 27 August c., mă socotesc dator a spune un cuvânt documentat despre aceste treceri religioase, asupra cărora s'a scris mult și cu tendințe de mistificare.

I.

Vizitația canonică a I. P. S. mitropolit al Ardealului în părțile Geoagiului a reușit să întroneze interesul religios în centrul tuturor preocupărilor vieții obștești din acea regiune.

În aceste părți mulțimea se electrizează, cu înlesnire, de idei înalte.

Deși suntem deprinși să auzim că molima necredinței și nepăsarea religioasă s'au incușat și în sinul țărânimii, în vizitația aceasta canonică am putut înregistra un fenomen invers: Populația de la sate are resurse nesfârșite de sănătate sufletească, în funcție de a regenera pe toți, cari păstrează legături intime cu poporul.

Eră vremea secerișului și a muncilor agricole. Cu toate acestea, sate întregi n'au pregetat să iasă în întâmpinarea înaltului lerar, cu banderii, iar la slujbă stăteau neclintii 5-6 ore, în arșița soarelui. Și tot timpul cât poposia într'un sat Mitropolitul, îl încunjurau sâtenii cu atâta gingășie și cu o dragoste, de care numai țărânul este capabil.

Alipirea poporului de Acela, care reprezintă pe supremul slujitor al Mântuito-rului Hristos s'a arătat în atâtea chipuri, pe care limbajul nu le poate tălmăci.

Și au fost momente de o măreție antică, menite să producă vibrații sufletești, de care se va resimți viața întreagă a celor ce s'au întâmpnat să fie pe-acolo, în timpul vizitației canonice.

Pe ziua de 11 Iunie 1924, eră proiectat să mergem la Băcaia, spre a sluji sfânta liturghie, iar vechernia să se facă la Cibu.

Băcaia e sat de munte, așezat în fundul văii Geoagiului. E strătorat între coaste înalte. Unde poate străbate omul cu piciorul, acolo țărânul scurmă pământul primăvara și pune un bob de cucuruz. E mare puterea Celui de sus și țărânul de p' aici e în stare să stoarcă și din piatră hrana vieții.

Și după slujba din biserică, mulțimea poporului a ascultat o predică de înaltă inspirație, la umbra nucului din preajma sfântului lăcaș.

De la Băcaia până la Cibu începe un pripor, cu o cale în serpentine. Ne transportăm pe care trase de boi.

Sub strașina țăncurilor e cătunul Cheile-Cibului, cu cea mai pitorească așezare din întreagă regiunea.

Vr'o 40 de case, ca niște cuburi de rândunele sub strașina unei clădiri. În fund se ridică un zid de stânci sumețe.

Picături de ploae și zăpada topită au străbătut în corpul stâncilor și înainte cu vr'o zece ani s'a năruit un părete uriaș de stâncă.

În «Valea» întreagă și până dincolo de Orăștie s'a simțit cutremurul de pământ, produs de aceasta prăbușire.

Locuitorii acestui cătun după confesiune erau uniți. Pentru trecerea înaltului lerar au înălțat și ei o poartă triumfală, frumos împodobită cu covoare și țesături și cu flori naturale.

Cățiva nău au salutat din turnul bisericii, prin glasul clopotelor. Locuitorii cătunului au întâmpinat pe oaspete în satul vecin, dimpreună cu întreaga populație ortodoxă a Cibului.

Până la anul 1826 toți locuitorii cătunului erau ortodocși. Unași s'a incușat acolo prin fiul preotului Olea din Cibu, care voind să se facă preot mai repede, s'a dus la Episcopul Moga ca să-l hirotonească. La Sibiu l-au refuzat, Blajul însă l-a primit cu brațele deschise. Locuitorii cătunului s'au pomenit cu preot anume pe seama lor. Și de la acest preot începe seria de trei preoți uniți, până la anul 1918, când a răposat cel din urmă preot unit, care e îngropat lângă biserică. De fapt o trecere la nație n'a fost nici când în această localitate. Singuri cei trei preoți au avut legături cu Blajul unit.

Dela 1918 și până azi, bieții oameni au trăit fără de preot. Administratorul pa-

rohial stătea departe, peste Murăș, iar altul care e numit în Cheile Cibului, face slujba de arhivar la Episcopia din Lugoj.

Trăind ca niște rătăciți, prin locurile acelea sălbatice, din toamna trecută au voit să treacă la ortodoxie. La cererea, iscălită de trei inși de ai lor, Consistorul din Sibiu le-a răspuns, să facă trecere după formele legii.

Țărânul lăsat în voia sorții nu se poate dumeri, ce sunt formele legii. Auzind de venirea I. P. S. Sale, s'au hotărât să-i iasă în cale, în mijlocul cătunului să-l roage să-i primească la biserică ortodoxă, și să-l invite a intra în biserică lor, să le slujească.

Primarul satului Cibu aștând de gândul lor, i-a sfătuit să nu molesteze pe înaltul oaspe cu astfel de cereri, iar dacă vreau să-i facă cinstea cuvenită, să se alăture credincioșii din Cibu, cari îl întâmpină în mijlocul satului lor. Astfel s'a și întâmplat.

Toată noaptea însă s'au frământat de gânduri: Pentru Mitropolitul a trecut pe lângă biserică lor și n'a intrat și ce-i poate osebi atât de mult pe ei de credincioșii din Băcaia și din Cibu, cu care împreună s'a rugat și le-a împărțit binecuvântările sale!

Cum, ei nu sunt ca frații lor din vecini?

Și de la o casă la alta umblat-au bătrânii noaptea întreagă, și cei tineri și se munciau cu mintea să deslege acest lucru, de care nu și-au dat seamă nici odată și care i lovește în cap pe neașteptate.

A doua zi, aștepta disdădimească o ceată de oameni la poarta primarului Dionisie Popa. Erău din Cheile Cibului și doriau să străbată la I. P. S. Sa. Acelaș primar le-a spus să-și caute de drum pentru că Sfântia Sa e gata de plecare, în parohia vecină.

Văzându-mă oamenii mi-au spus că cazul lor și dorința ferbinte de a putea vorbi cu înaltul lerar.

I-am îndrumat să-și pue pe hârtie dorința lor și atunci le voi mijloci o audiență. Dorința le-a fost așternută pe o coală de hârtie, au iscălit-o în curtea primarului și au pus-o în mâna Mitropolitului.

«... Vă rugăm să primiți acest act drept dovadă a voinței noastre nestăruite de a trece la sfânta biserică ortodoxă noi, părinții, soțiile, copiii, dimpreună cu biserică și cu toată averea bisericească agonisită de noi și de înaintașii noștri, asupra cărora ne simțim în drept a dispune liber» — spune cererea lor.

Dar au spus și cu graiul hoărărea lor de a trece la ortodoxie.

Mai ales Ioan Zăpodean stăruia de I. P. S. Sa: „Primiți-ne, Sfântia Voastră,

că și noi suntem de legea românească, numai părintele nostru — Dumnezeu să-l odihnească — a fost unit*.

Li-s'a restituit cererea să o iscălească toți, cari gândesc la fel cu ei și s'o trimite la Consistorul din Sibiu.

Și a sosit la 17 Iunie la Sibiu cererea lor iscălită de întreg poporul din Cheile Cibului. — Iară în ziua de 23 Iulie ne aflăm în Poenă, un sat ascuns și mai afund și mai departe printru munți.

Credincioșii ortodocși au biserică de piatră, largă, încăpătoare care se găsea sub o reparație radicală. În dosul ei, ghemuită, biserica unită, de lemn, subredă. Aveai înainte icoana dureroasă a trecutului plin de urgie.

Stai mirat și nu poți pricepe: ce binefacere dumnezească a putut fi «sfânta unire» și în satul acesta de munte, cu o mână de oameni, smulși din totalitatea locuitorilor, sorțindu-i să-și facă un deosebit altar și sugerându-le iluzia că la acela poartă toate binecuvântările cerului și toată fericirea de pe acest pământ!

Parohienii uniți din Poenă, fără preot și cu administrator la distanță 60 Km, au făcut treceri individuale înainte de a ajunge I. P. S. Sa la Poenă.

În ziua aceea când era I. P. S. Sa să intre în biserică, îl întâmpină delegația parohienilor uniți, cu cererea colectivă să-i primească la biserică ortodoxă cu tot avu- tul Parohiei lor și spunând că au făcut trecerile după cum cere legea.

I. P. S. Sa le-a răspuns să intre și ei la rugăciune, împreună cu poporul din Poenă.

Pe când se slujia sfânta liturghie în biserică ortodoxă, uniții au coborât din turnul bisericii lor clopotul, ce-l aveau și venind la slujbă l-au pus înaintea altarului, și au cerut să-l sfințească.

Apoi l-au ridicat în turnul bisericii, lângă clopotul ce aveau ortodocșii. Și le-au tras împreună și se potriveau la glas de minune și plângerea de bucurie întreg satul că nu mai e desbinare în Poenă de azi încolo.

Și tot poporul unit în frunte cu cantorul lor au dat de știre telegrafic protopopului unit de la Geoagiu în ziua aceea precum urmează:

«Vă înștiințăm că de azi înainte nu mai avem nimic unui cu alții. Ascultând de glasul conștiinței noastre ne-am făcut fii ai bisericii ortodoxe; întreg poporul și tot ce a avut biserica și parohia unită din Poenă.

Aici deci nu mai aveți ce căuta, nici Dta nici mai marii Dtale, că am predat I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae dela Sibiu tot ce avem. Și ne-a sfințit clopotul și l-am așezat cu cinste în turnul bisericii noastre ortodoxe, lângă celelalte clopote, ca să vestească la olaltă bucuria împreunării noastre cu frații noștri».

*«Fostii parohieni uniți,
era acum ortodocși»*

II.

Citind aceste rânduri, vezi fapta dreaptă, clară ca o rază de soare, a creștinilor din Cibu și Poenă. Și cu toate acestea, în jurul ei s'a țesut un întreg păngăniș de machinații.

N'a trecut o săptămână și s'a pornit o cumplită ofensivă din partea presei unite pentru «cazul dela Cibu și Poenă».

Unirea, Albina și ziarul Episcopiei de Lugoj, Sionul Românesc, se întrecău în

descoperirea și denunțarea «barbarilor, abuzurilor, terorizărilor celor mai revoltați».

Campania de pungere a fost sprijinită cu un devotament vrednic de o cauză mai bună de organele Partidului național: *România* din București și *Patria* din Cluj. Iar văzând primejdia cea mare pentru libertatea conștiinței și pretensele abuzuri ale persoanelor cu răspundere, bisericești și administrative din plasa Geoagiului, s'au atașat la luptă și celebrele fițiuci jidano-maghiare din Cluj: Ujság și Ellenzek.

Unirea dela Blaj degradându-se pe sine publică un articol: *Ortodocșii la Cibu* punând acest fantastic motto: «Astăzi cuțitul este Hristos iar revolverul Evangelhia» (Mitropolitul (!) ortodox (?) din Grebena).

Paralel cu ofensiva presei unite și aliate, On. Minister al Cultelor a fost asaltat de arătarea incendiară, iscălită de P. S. Sa, Dr. A. Nicolescu, Episcopul unit de Lugoj.

Arătarea era strasică și cuprindea acuze grave la adresa Bisericii noastre, a Ierarhului și a preoților ei, împotriva administrației, despre care zice că nici mai mult nici mai puțin, comite atentate la existența bisericii unite.

Arătarea Preasfințitului inventează martiri «ai sfintei uniri» și pune în perspectivă ajungerea la: turburări religioase atât de cumplite, încât «să ajungem cu adevărat de minunea veacului în care trăim».

Alarmați de ofensiva presei și sesizați de arătarea senzațională a Episcopiei de Lugoj, cei doi miniștri de la Culte și Interne, ne mai având răgaz să-și ia informațiile cuvenite, vin la București de la locurile lor de vilegiatură de vară și ordonă să se facă anchetă la fața locului, spre a constata cele întâmplate și a da satisfacție celor «persecutați» de agresori.

III.

Ancheta cerută, cu atâta insistență de Episcopia Lugojului a avut loc în 25, 26 și 27 August 1924, la Poenă și s'a continuat la Cibu.

Reprezentantul ministerului de culte a fost dl N. I. Viadescu, inspector general cl. I, iar din partea ministerului de interne, dl Dr. N. Turcanovici, inspector general.

Din partea arhiepiscopiei s'a prezentat asesorul Tr. Scorobitei și protopopul V. Goron, iar Episcopia unită a fost reprezentată prin: Dr. I. Marianescu, preot-misionar, I. Ieneș, protopop, Iosif Stupinean, protopop, Victor Ionaș, arhivar cons., Hariton Mija, Sab. Buglea, I. Traian, preoți și teologul N. Botici. Așa dar nu mai puțin de 8 persoane.

Au fost ascultați pe rând 17 inși la Poenă, declarând în unanimitate că *au făcut trecerea la ortodoxie de bună voie, nesiliți de nimeni*.

Iată depoziția lui Marian Gavrilă c'e 53 ani, luată la procesul verbal al anchetei: *Am fost vre-o 10 ani cantor la biserica gr-cat. Nu mi-a mai plăcut confesiunea gr-cat. și am venit la legea părintească. Arăt că nu m'a silit nimeni la aceasta, adăugând că după naștere am fost gr-or. Aceasta îmi este declarația pe care o semnez propriu.*

Iată o altă depoziție. Cităm din procesul verbal al Anchetei:

«*Femea Stanculescu Ana I. Ioan, 38 ani, domiciliată în Poenă declară: Am venit singură la DV. pentru că soțul meu*

este dus departe la lucru la Lupeni și n'a putut lua cunoștința de chemarea ce s'a făcut. Recunosc că atât eu cât și soțul meu ne-am dus de bună voie în două rânduri la pâr. Jancu, să cerem trecerea la biserică ortodoxă, pentru că murind-ne trei copii, unul singur a putut fi îngropat după mare greutate de preotul V. Boca din Săcărâmb, cellalți doi de pâr. ortodox Jancu, cu toate că la cererea mea m'a răspuns, că chiar dacă l-ași înștiința telegrafic Dsa tot nu va putea veni și să-i înmormânteze fără preot. Aceste spuse ale pâr. Boca le pot proba cu martorii Stanculescu și M. Gavrilă. Trecerea am făcut numai noi din libera noastră voință, fără a fi puși la cale de nimeni.

Aceasta îmi este declarația, neștiind carte a fost iscălită de noi prin punerea de deget.

Martorii citați de femeia Stanculescu Ana I. Ioan fiind întrebați de noi asupra celor relatate au recunoscut în fața noastră ca fiind adevărate spusele numitei femei».

Delegații uniți nu întreprinseseră a pune fel de fel de întrebări.

Când a ajuns Nicolae Stanculescu să-și dea depoziția, dl Ieneș, reprezentant al Episcopiei de Lugoj a ridicat incidentul că numitul locuitor se găsește iscălit pe o cerere colectivă, adresată înainte Episcopiei Lugoj și prin care spune: «rămân mai departe la sfânta unire». Căutând comisia să stabilească identitatea iscăliturii, numitul nu o recunoaște, ear locuitorul Aron Haneș, care a făcut acea cerere colectivă și a dus-o personal la Episcopie, a declarat că Nicolae Stanculescu nu a iscălit și nici nu l-a însărcinat pe dânsul să-l iscălească în cererea, dusă la Episcopie.

De asemenea din act s'a mai constatat că toți semnarii adresei pentru aderența la sfânta unire n'au pus degetul în dreptul numelui lor, fiind neștiutori de carte, ci au fost iscăliți fără nici o autorizare de alții. Cu astfel de documente operează Episcopia unită de Lugoj!

Falsul a fost dovedit și prin alți martori. Falsificatorul a recunoscut că a făcut intervenirea la P. S. Episcop din îndemnul soției sale, care este gr-cat. La acesta a fost în gazdă două zile preotul Buglea și teologul Botici, cari s'au dus în Poenă să strice actul trecerii îndeplinite.

Acest Aron Haneș, care a falsificat iscălituri de aderență pentru «sfânta unire», și a iscălit și oameni, cari au pierit în războiu, a fost un criminal, care a săvârșit omor de om, pentru care a făcut opt ani de pușcărie.

Episcopia unită a primit în slujba sa pe acest om devotat «sfintei uniri». Tot satul vorbea că Aron Haneș va fi sfințit preot unit la Episcopia din Lugoj pentru zelul său în favoarea: «sfintei uniri».

Ce privește administrația, toți au declarat că *n'a avut nici un amestec, trecerea la ortodoxie au făcut-o din capul lor și vreau să rămână ortodocși*.

În Cibu cercetarea a fost și mai minuțioasă. Eată câteva depoziții luate la procesul verbal al anchetei: Ioan Zăpodan de 57 ani locuitor în comuna Chei-Cib:

«*E adevărat, dupăcum a spus și I. Cristea, că noi am făcut mai de mult două cereri, una de trecere la Sibiu și alta la Lugoj să ne dea preot. După aceste cereri am mai făcut una la îndemnul unui învățător unit de prin împrejurimi tot la Lugoj și acela urmărea să vină preot unit aici.*

La toate aceste cereri n'am avut nici un rezultat, afară de cererea dela Sibiu, la care ni s'a răspuns, că putem trece, dacă însă aceasta o facem cu biserică și averea ei. De atunci am stat pe loc până când venind la noi I. P. S. Mitropolit Bălan, la care ne-am adresat așa cum v'am arătat. Cu prilejul acesta am făcut și noi în cinstea înaltului oaspe o poartă de triumf la intrarea în sat, cu gândul de a-l întâmpina acolo și a-i spune dorința noastră de trecere, pentru că noi suferim mult din lipsă de preot; n'am putut să-l întâmpinăm la aceasta poartă, într-un câmp de primar, care nu știa de intenția noastră, nu ne-a lăsat, trimițându-ne la poartă ridicată în mijlocul comunei de către credincioșii ortodocși. L'am ascultat și ne-am dus și noi la această poartă, unde împreună cu ortodocșii am întâmpinat pe I. P. S. Sa. A doua zi ne-am dus la I. P. S. la gazdă, unde am făcut cererea pe care am semnat-o cu ceilalți consăteni. Am iscălit liberi și nesiliți de nime, însă cu condiția ca să treacă și biserică și averea ei. Altcum rămâne să ne facem alt înțeles. Mai arăt, că declarația o am semnat după ce mai întâi ni s'a dat conținutul ei. Tot astfel arăt că averea bisericii este a noastră și nu e a Episcopiei, care nu ne-a făcut și nu ne-a slujit domni pentru ecleezie.....

Apoi conținu:

Nu știu și n'am auzit că atât dl primar și dl primar al comunei să fi vorbit în acea zi în biserică, cu atât mai puțin să fi spus că religia ortodoxă e religia statului și să treacă toți oamenii la ortodoxism. Tot așa nu am auzit că dl primar Dionisie Popa să fi amenințat pe oameni că va fi vai de acela, care va mai cuteza să se declare pentru unire. Aceste vorbe nu le-am auzit rostite de către dl primar, nici în biserică, nici afară de biserică.

Aceasta îmi este declarația pe care o semnez propriu.

Și toți ceilalți 70 în rând declara că au iscălit cererea de trecere „după libera voință, nesiliți de nime și cu condiția să treacă și biserică și averea ei”.

„Totodată mai declarăm că toate cele arătate de consătenii noștri știm că sânt adevărate și întocmai” este fraza de încheiere din altă serie de depoziții, arătând voința lor nestămutată de a se întoarce la ortodoxism.

IV.

Cititorul cu suflet drept constată și din această scurtă expunere, bazată pe procesul verbal al Anchetei, că revolta, calomnia, insultele oarbe ale arătării Episcopiei unite și ale campaniei de presă, pornite în contra noastră, nu se potrivește alăturarea de un act săvârșit cu atâtă sfîințenie, noblete și demnitate omenească și creștinească ca a fost acela al întoarcerii la ortodoxie a creștinilor din Poana și Cibu.

Să te apropii cu un spirit diabolic de un act, care a înălțat sufletele acelor credincioși și le-a procurat bucurii, cari se vor resimți viața întreagă — este dovada neîncelătoare, că antagoniștii noștri nu-si dau seama ce duh îi stăpânește, dar cu atât mai puțin au știut să pătrundă în sufletul poporului român și în intimitățile sale religioase.

Presa unită de patru săptămâni de la anchetă încoace, a muștit.

Întreagă campania s'a dovedit o înscenare meschină și plină de perversitate.

Tactica lor și proverbiala moralitate iezuitică nu s'au desmințit nici de astădată.

Dar un lucru este sigur, că antagoniștii noștri singuri își pregătesc sfârșitul.

Abandonși de popor, ajunși într-o tragică luptă cu propria lor conștiință, vor trebui să aleagă una din două: Sau vor urma exemplul, dat de credincioșii din Cibu, Poana, Ucea, Drăguș, Boarta, Toarcia etc. vindecându-se astfel deplin o rană sângerândă în corpul neamului, ori vor rămâne păstori fără de turmă și ca resturi ale năpăstuirii bisericii, năpăstuire ce au resturnat-o asupra poporului român din Ardeal, Habsburgii, Papa și organele statului unguresc.

Glăsuț sângelui îi reclamă să se întoarcă la noi. Oricât de mult se consideră ei despărțiți de noi, îi asigurăm că noi nu vom uita că sânt ai noștri, câtă vreme ei nu-și uită de sine.

Tr. Scorobef.

Înaltă vizită. Patriarhul Damianos al Ierusalimului va vizita zilele acestea România. La Constanța, unde va debarca, i se face primirea oficială; de acolo își va continua drumul spre București, unde va fi oaspele I. P. S. Sale Mitropolitului primat.

Tovărășie de luptă. S'a văzut nu odată, în vremea din urmă, că organele de publicitate ale bisericii greco-catolice române fac cauză comună cu organele minoritare, dușmănoase neamului și statului românesc.

Sfruntatele neadevăruri, — ticluite cu privire bisericii din Cib și Poana, de *Sionul Românesc*, foaia oficială a diecezei dela Lugoj, — slujesc ca material bun pentru publicația din același oraș, *Glăsuț Minorităților*, care se grăbește a reproduce și a comenta prostiile și minciunile despre siluirea de conștiințe, demolare de biserică, pușcături și înjunfături, toate debitate de fantazia *Sionului Românesc* (!)

„Lumea civilizată — zic ungurii din Lugoj — își va putea închipui din cele relatate, ce au de suferit bisericile maghiare în Ardeal, dacă chiar și o biserică română se maltratează (?) în felul acesta”.

Ear domesticiți prelați sau clarissimi lugoieni, români, spun același lucru: „Marea noastră publicitate, și dacă trebuie toată lumea civilizată, se poate edifica asupra celor ce se întâmplă în România Mare în secolul al XX-lea”.

Eată cum cei ce se iubesc se adună!

Serviciu divin

Dumnezeu trecută în ziua sâmbătorii *Nașterii Născătoare de Dumnezeu* serviciul divin în catedrala noastră a fost celebrat cu deosebită solemnitate.

Sfânta liturghie a fost oficiată de I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae cu mare asistență.

În decursul slujbei a fums întru ceteți pe clericii c. IV. al Academiei teologice Andrei Cuznețov și Ioan Evi; a hirotonit întru presbiter pe diaconul Silviu Cărpinișan, directorul școlii civile din Sebeșul-Isăseș, și a hirotonisit întru protoiereu pe titularul noului proto-presbiterat al Oltului Vasile Stoianea.

Spațioasa noastră catedrală a fost ticsită de elevii școlilor din localitate, de membrii congresului medicilor psihiatrii, și de credincioșii noștri.

La finea Sfintei liturghii I. P. S. Sa a oficiat slujba învocatării Duhului Sfânt, din incidentul începerii noului an școlar și a tinerii congresului medicilor psihiatrii în orașul nostru.

La finea serviciului divin I. P. S. Sa a rostit o magistrală predică, pe care o redăm în tr'un mic extras. Citând din epistola către Evrei.

„Drept aceea și noi având atâtă nor de mărturie și împrejurărilor noastre, lăpădând toată sârce și păcatul cel ce încunjură prin răbdare să alergăm în luptă, care este înaltea noastră”.

S'a adresat mai întâi tinerimii școlare, „clarăș” aji venit de prin satele țării noastre, din mijlocul părinților voștri, în acest oraș, în care voi cercetați școlile, pentru a vă lumina și pentru a pune membrii folositori ai bisericii și ai neamului. Și astăzi v'ați înfățișat înaintea acestui sfânt altar și ați înălțat rugăciuni ferbinti către Dumnezeu, ca să vă stea în ajutor; când v'am văzut la începutul acestui nou an școlar, mi-a venit în minte cuvintele despre «norul de mărturie» care se găsește împrejurul vostru. În dosul înfrunții voastre se găsește un nor de mărturie, sânt părinții voștri, cari acasă jertfesc totul, numai și numai să vă știe pe voi siguri. Dar eu văz un număr și mai mare de mărturie. Sânt milioanele de suflete românești, cari și-au pus nădejdea lor în voi, pentru că voi înfățișiți viitorul țării și al neamului nostru. Dar eu mai văz mărturie cari au trăit în trecut. Ei ne-au lăsat prin jertfele lor de sânge o operă și o tradiție pe care voi cei de azi, o moșteniți. Dar și nădejde viitorului sânt niște mărturie, cari se arată la orizont și din toate părțile acest nor de mărturie vă impune o mare răspundere. Răspunderea aceea ce trebuie să fiți. Tinerete este timpul muncii. Fosiți fiecare clipă pentru luminarea voastră în cele plătute lui Dumnezeu. Pe cât de mare este sarcina, pe atât de atât de mare trebuie să fie și curajul vostru. Să nu uitați, că 2 lucruri trebuie îndeosebi să împodobească pe un tânăr: o minte clară și o inimă curată. Silii-vă și voi să vă împodobiți cu aceste două podoabe ale sufletului. Voi n'aveți să vă câștigați numai cunoștințe, ci să vă deprindeți a trăi în cinste și omenie, care face tărâra caracterului, cea mai mare cămară a sufletului. Pe lângă știință, trebuie să faceți progrese și în credință, fiind că ele pot conduce atât pe oamenii singuratici cât și popoarele la fericire. Știința și credința nu stau în contradicție, ci printr-o superioară știință se dobândește o armonie desăvârșită.

Avem plăcerea să găzduim în orașul nostru reprezentanții științei românești, cari au venit aici ca membri ai congresului de psihiatrie. Aduc cu dănsii știința, la temelie căreia stă și virtutea mare a devotamentului cu care îngrșesc de cei căzuți în abisul pierzării.

Am rămas foarte încântat, când mi s'a adus la cunoștință, că membrii congresului vor asista la serviciul divin înainte de a-și începe lucrările.

Mi aduc aminte de cuvântul unui învățat biolog *Sir Charles Bell*, un om profund religios. Pe piatra dela mormântul lui se găsește următoarele: «El — în amintirea căreia s'a ridicat această piatră — a prețuit valoarea invențiilor sale numai întru cât a putut să se lumineze pe sine și pe alții despre înțelepciunea Creatorului». Ce frumos. Ce lucru mai mare decât să pui totul în serviciul preamării lui Dumnezeu.

Dumnezeu să le ajute reprezentanților științei psihiatre române să-și poată îndeplini opera lor științifică și umanitară. Dumnezeu să le inspire dragostea de oameni, care să o plaseze zi de zi în muncă”.

Cuvântul I. P. S. Sale a făcut adăncă impresie asupra celor prezenți, cease a dat expresie atât dl Dr. Preda în vorbirea de deschidere a congresului în sala prefecturii, cât și Dr. Obregia cu ocaziunea tinerii conferinței sale.

Descoperiri extraordinare. Din Roma s'a răspândit știrea greu de crezut, că în Italia de sud s'ar fi descoperit textul complet al istoriei romane scrise de *Tit Liviu*. Descoperitorul este profesorul Dr. Mario di Martino Fusco, care a promis că îndată ce va termina transcrierea — pe la sfârșitul lui Noemvrie — o va publica. Gazete americane fac de acum profesorului Fusco propuneri dintre cele mai avantajoase pentru editarea textului. Din opera istorică vastă a lui *Tit Liviu*, «Ab urbe condita», se cunosc abea 10 cărți din 142. — În același timp se anunță din Neapole altă mare descoperire, făcută de savanții Orsini și Valse, cari spun că au descoperit opere necunoscute până acum și datorite altui celebru istoric al romanilor, lui *Tacit*. Când ne va fi dat să le vedem în realitate, vom crede. Până atunci să mai așteptăm.

Delegații patriarhului Ierusalimului în București

Joi, la ora 11 dim., delegații patriarhului Damianos al Ierusalimului, în frunte cu mitropolitul Dositeos al Sevastiei, care după cum am vestit au sosit în țară ca să înmăneze Suveranilor noștri Marea Cruce a Sf. mormânt cu lemn sfânt, au vizitat pe I. P. S. Sa mitropolitul primat Miron, cărui i-au conferit aceeași sântă înșignă.

S'a slujit o doxologie pentru sănătatea patriarhului, după care mitropolitul Dositeos a ținut o cuvântare arătând că de mult aștează Săntățile sa patriarhului, rolul bisericii române, al sfântului Sinod, activitatea capului bisericii autocefale române și inițiativa sa de a strânge legăturile spirituale cu întreaga biserică ortodoxă din lume.

I. P. S. Sa mitropolitul primat răspundând arată trecutul glorios al bisericii poporului român și ce a făcut ea pentru salvarea și propagarea credinței ortodoxe de pretutindeni. Înaltul prelat a zis:

Cu adâncă recunoștință ne închinăm în fața Săntății Sale, prea veneratului străjer al sfântului mormânt, pentru înalta cinste făcută Nouă și prin Noi bisericii române; iar înalt prelat sfintei Voastre și întregii misiuni patriarhale. Vă mulțumim cu frățescă dragoste pentru osteneala lungului drum întru îndeplinirea înaltului mandat, pentru modul strălucit cu care ați îndeplinit acel mandat și pentru cuvintele ce ni-ați adresat.

Au urmat apoi cuvântările directorului patriarhiei Iuranos și polihroașele pentru rege, patriarh și mitropolit.

Cuvântările au fost tălmăcite de dl profesor Dragomir Demetrescu.

În ziua următoare, Vineri, I. P. S. Sa Mitropolitul primat Miron a dat o masă în onoarea delegaților patriarhului Damianos. În toastul său I. P. S. Mitropolit a spus următoarele:

«Casa aceasta modestă care are în treacă, locații pe trimiși Săntății Sale Patriarhului din Ierusalim, a avut norocul să găzduiască pe toți patriarhii ortodocși, iar o singură dată a avut ca oaspeți pe trei patriarhi.

Avându-te pe P. Sf. Ta Dositeos la dreapta mea îmi aduc aminte de un alt Dositeos care a asistat aci la hirotonisirea mitropolitului Atanasie al Ardealului și care a convins pe unii români ortodocși să treacă la catolicism.

Mitropolitul Dositeos de atunci, care cunoștea pe unguri a ținut noului mitropolit o cuvântare foarte mișcătoare. Dar, puterea maghișilor unguri a domolit sfaturile mitropolitului Dositeos.

De atunci au trecut 224 de ani și este semnificativ semnul providenței dumnezeiești că zilele acestea, când vine delegatul Săntății Sale Patriarhului Damianos la noi, o parte însemnată de români ruși dela sânul bisericii ortodoxe se întorc la sânul bisericii ortodoxe. Poate că Dumnezeu așa vrea ca mica moaște din crucea Mântuitorului așezată pe pieptul regelui și a alor fețe bisericești să facă această minune».

După aceasta Mitropolitul vorbește de planul convocării unui sinod ecumenic sau cel puțin ortodox la Ierusalim care a fost aprobat de Săntățile Sa Patriarhului Damianos al Ierusalimului.

I. P. S. Sa închină paharul în sănătatea Patriarhului Damianos.

Mitropolitul Dositeos descrie viața fostului Patriarh Dositeos care a organizat biserica rusă. În urmă și-a atras ura țării de pe atunci din care cauza a fost nevoit să fugă în România, unde a fost primit cu brațele deschise. La Iași a înființat prima tipografie greacă pentru cari nu voiau să învețe limba turcă.

I. P. S. Sa închină pentru fericirea poporului român, pentru gloria și preamărirea regilor României și pentru prosperitatea bisericii române.

Au mai vorbit dl Iannaros, directorul politic al Patriarhatului, dl ministru Lapedatu și dl Boroianu, directorul Mitropoliei din București.

Înalta misiune a fost primită la ora 6 d. a de către dl ministru de externe. Cu acest prilej a înmănat dlui Duce marele cordon al ordinului «Sfântului Mormânt».

Dl Drag. Demetrescu și Arhimandritul Galaction au fost decorați cu ordinul «Crucea Sfântului Mormânt» în gradul de comandor de către misiunea Patriarhului din Ierusalim.

M. S. Regele a conferit I. P. S. S. Mitropolitului Dositeos, șeful misiunii Patriarhale, marea Cruce a Stelei Române, dlui Iannaros, delegatul politic al Patriarhiei, Marea Cruce a Coroanei și dlui A. Iannaros, secretarul patriarhiei, Coroana României în gradul de ofițer.

Sâmbătă și Duminecă, misiunea, însoțită de dl prof. Dragomir Demetrescu, a vizitat mănăstirile din împrejurimile capitalei.

Congresul general al psihiatrilor din România

Orașul Sibiu a avut cinstea să găzduiască în zilele de 21—23 Sept. pe congreseții psihiatri din România Integrăți. Acesta este al patrulea congres al lor și — judecând după părerile autorizate, ca d. e. ale dlui prof. Obregia, prof. Parhon, dir. Gh. Preda — rezultatele sânt dintre cele mai mulțumitoare.

S'au adunat peste 40 de specialiști în materie și au discutat probleme nu numai în strânsă legătură cu bolile mintale de prin spitale, ci și despre probleme vitale ale zilei, probleme sociologice, psihologice ce au interesat de aproape, intensiv, publicul mare.

Dovada cea mai bună despre aceasta a fost că sala prefecturii județului a fost arhiplină atât la deschiderea congresului, Duminecă, ora 11, după serviciul divin, — la care au luat congreseții parte în corpore și când I. Pr. Sf. Sa Mitropolitul Nicolae a ținut o predică ocazională — cât și la cele două conferințe publice de Duminecă și Luni, la ora 6 1/2 seara.

Congresul a fost deschis de savantul profesor univ. A. Obregia. În numele «Societății de psihiatrie, neorologie, endocrinologie și psihologie». De președinte al congresului a fost ales de toți iubitul Dr. Gh. Preda, care și-a dat mai multă trudă pentru buna reușită a congresului. Apelul dlui Preda de a da și publicul mai multă atenție bolilor mintale și de a lupta, umăr la umăr, cu medicii împotriva prejudecăților medievale, ca și când bolnavii mintali ar fi iremedicabil pierduți pentru societate, a aflat un public mulțumitor. S'au proclamat președinți de onoare al congresului I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, dl prefect A. Boiu, dl primar al orașului Goritz, profesorii Dr. Obregia și Dr. Parhon, apoi dl general Moga, Dr. Süssmann, Dr. Lazar Popovici; de vice președ. Dr. Iles, iar de secretari dl Dr. Ionașiu, Odobescu și Rusdea.

I. P. Sf. Mitropolitul Nicolae, a roșit o vorbire mai lungă, des aplaudată, plină de miez, punând la inimă congreseților marea legătură care există și trebuie să existe între suflet și materie, făcând apologia sufletului, care — el — învinge în lume și exprimându-și deosebita satisfacție că poate saluta oaspeții așa de distinși în Sibiu. Dl prefect Boiu a vorbit în numele guvernului și al județului, dl Goritz în numele orașului Sibiu, dl Dr. Lazar Popovici în numele Societății generale a medicilor din România, filiala Sibiu, dl Dr. Müller în numele secției medicale săsești a «Societății de științe naturale» din Sibiu. Cu toții și-au exprimat prin cuvinte simțite bucuria că pot asista la acest congres.

Cu primirea de a se trimite o telegramă omagială M. Sale Regelui s'a încheiat ședința de deschidere a congresului.

La ora trei s'au adunat congreseții în sala de ședințe a «Asociației» unde au discutat probleme medicale de specialitate. Partea cea mai mare a ședinței a luat o problema cretinismului și a gușei, temă tratată de dl prof. Parhon și Dr. Câmpănu (Cluj).

Seara a ținut dl prof. Obregia o savantă conferință despre «Evoluția mintală față de evoluția corporală a omenirii». Publicul a urmărit cu deosebită atenție preia interesantă conferință care ne-a dat puțință să ne jucăm, în gând, cu sutele de mii, cu milioanele de ani, să ne plimbăm pe la Neanderthal și să ne gândim la toate tezele evoluției omului poreclit homo sapiens. Accentele ultime, o pledoarie pentru adevăratul homo sapiens în viitorul apropiat, a stăruit vițore de aplauze. Prefectul și primăria au oferit congreseților o masă «oficială», comună.

Luni, a doua zi a congresului, s'au vizitat instituțiile din Sibiu (Duminecă fusese vizitat ospital de alienați). În primul rând Muzeul Asociației. Seara a ținut dsoara Dr. Vialcu din Iași o foarte interesantă conferință despre «Aplicarea psihologiei în școală și societate pe baza rezultatelor capătate la laborator». Dsoara Vialcu a captivat auditorul. Tema aleasă și evidențierea

Însemnătății vitale a problemei au convins. Pe baza unor bogate experiențe (la Paris) n'a relatat dsoara Vialcu despre mișcarea între pedagogii și oamenii de știință (dela Fechner, Wundt până la Binet) de a selecționa materialul de elevi din școli după coeficientul de inteligență. Ne-a povestit într-o formă simplă, captivantă, cum se purcede în Anglia, America, Franța, Olanda, Germania și a pledat cu toată hotărârea pentru înființarea unor instituții pedagogice-medicele și la noi, ca să se economisească energiile și să se poată dezvolta activitatea profesorilor mai nestingherii. Exemplele aduse și forma apelului au fost cât se poate de la locul lor — dovadă că — după ce ni-a relatat de o instituție similară înființată în București, sub conducerea dsoale, ajutată de personalități ca Dr. Marinescu, Rădulescu-Motru, Dr. Obregia și Dr. Parhon, ideea de a se crea o secție și în Sibiu a fost bine primită, și s'au înscris, în frunte cu I. P. S. Sa, o serie întreagă de persoane marcante ale Sibiului.

Ar fi foarte bine ca conferința aceasta, tipărită, să se răspândească în cercuri cât mai largi în mijlocul nostru.

Aranjatorii congresului la Sibiu pot să fie pe deplin mulțumiți. Aranjamentul n'a lăsat nimic de dorit (chiar și o excursie la Ocna-Sibiului a urmat în ziua de 23 Sept.). Laudă conducătorilor sibiieni, cari au știut să încalzească publicul pentru un astfel de congres. Cor.

Întoarcerea la ortodoxie

— Glasuri de presă —

Ziarul «Deșteptarea» scrie un călduros articol despre întoarcerea la ortodoxie a fraților noștri înstrăinați și află că metoda acestor de revenire la vechea biserică este metoda cel mai practică d'a face de prisos concordatul des pomenit. Confratele zice, între altele:

Toată străduința Vaticanului are de scop să nu i scape chipulurii veniului dela cei un sfert de milion de români.

Se știe prin ce mijloace Mitropolitul Atanasie, acum două sute de ani, a trecut la biserica rom-catolică cu câțiva clerici ortodocși plătiți de guvernul Austriei — ca să devie «uniți», și prin ce teroare au trecut românii de atunci, ca să primească religia închinăției papistașilor. Se știe ear de înfrunțările preoților, care în numeroase conferințe a protestat în contra acestui concordat cu privilegiu papistaș, pretins de Vatican ca să păstreze bogățiile noastre naturale exploitate de episcopii uniți din Ardeal, Bucovina și Banat, ear Papa să rămâne Pontificul suveran și în România-Mare ca tot el, ear nu Regele nostru, să numească de șefii bisericii cu eresul unit. Se știe că fostul ministru de culte dl Const. Banu a fost la Roma, în vederea concordatului, dar guvernul nostru se opune la pretențiile de continuare a dominației Vaticanului într-o țară ale cărei legi i-au garantat independența conform tratatului de pace dela Paris.

Dar chestia aceasta — este pe cale a o rezolva bunii și bravi români ziști «uniți» din Ardeal, — trecând sate întregi la biserica mamă.

Dintr'un cotidian din capitală:

Poporul românesc, rupt cu silnicie de biserica străbună la 1700 prin tot felul de promisiuni, redeșteptat din lunga-i letargie, se întoarce în sinul bisericii ortodoxe care-i chiamă și l'asleaptă cu dragoste și dor de mamă. Astfel, în parohia Ucea-de-sus, jud. Făgăraș, întreg poporul unit, în frunte cu preotul lor s'a întors la ortodoxie și, înclinându-și mica biserică, au intrat împreună cu ceilalți frați ortodocși în biserica străbună din mijlocul satului, sărbătorind această zi cu mare bucurie. Tot astfel s'a întâmplat și în județul vecin, Târnava-mare.

Alt ziar:

Dă Doamne să vedem pe toți grăitorii doinelor și a lăcrămiarelor din toată România Mare rugându-se cu toții împreună în aceeași biserică ortodoxă strămoșească, ca toată națiunea română una și nedespărțită să fie prin limbă, credință și simțiri, ca să facă zid nepătruns de grănit sufletesc împotriva uneltirilor de desbănare și de cotoropire a străinilor cu sute de capete — care trăesc și se înmulțesc prin ură, întrigă, calomnie...

Tot ce e român de vîia, tot ce este inimă daco-română, să facă ca românaișii din Ucea și cei din Târnava-mare: să revie la biserica mamă care-i așteaptă cu brațele deschise.

După festivități

Serbarea centenarului „Avram Iancu” și prelații uniți

Corul episcopesc al bisericii greco-catolice române a ținut să participe și din partea sa la serbarea neamului, când în zilele de 31 August, 1 și 2 Septembrie 1924 s'a organizat comemorarea eroului național Avram Iancu, dela a cărui naștere s'a împlinit acum o sută de ani.

Și, pentru ca serbarea să fie cât mai deplin izbutită, ești cum acest venerabil cor a dispus să se facă pomenirea în parohiile sale:

«Parastasul — din ziua de 15/28 August 1924, ținut în toate bisericile — se va oficia în amintirea Eroilor naționali dela 1848/49 între cari biserica noastră — greco-catolică — poate înșiră cu legitimă mândrie o întreagă serie a fiilor săi».

În toate dispozițiile date parohiilor, — cu privire la parastas și la vorbirea comemorării ce avea să se rotească la această ocazie, — corul episcopesc numit își ține de datorie să nu facă absolut nici o amintire de numele lui Avram Iancu (ortodoxul).

A ascultat întocmai, sau poate n'a ascultat, preoțimea greco-catolică de aceste porunci așa de... elastice ale superiorilor săi, nu știm și nu ne privește.

Constatăm însă, că în dispozițiile ce le-au trimis preoții: pomenirea specială a lui Avram Iancu este înăbușată, fiindcă... eroul nu aparține seriei...

Cine se mai îndoiește oare și după aceasta că membrii aceluși venerabil cor episcopesc n'ar fi «buni» naționaliști?

Ce se petrece în țara lui Dragoș

Din Maramurăș se comunică următoarele știri revoltătoare:

Comuna românească Ferești din jud. Maramurăș, din îndemnul propriu a cerut să fie primită în biserica ortodoxă și a trimis delegații la Consistoriul ortodox român din Cluj. Deodată cu plecarea delegaților pretura plăsei Ocna Șugatag a crezut, că a sosit timpul oportun să-și manifesteze dragostea față de «unire» și provocându-se la «ordin mai înalt» a arstat pe 11 din frunțiișii comunei, iar pretorul «onorific» George Simon a bătut în mod îngrozitor pe Gheorghe Tiplea, unul dintre cei arestați, încât a fost nevoit să intervină ceilalți arestați și să-l scape din mâinile pretorului. Cu toate terroarele cele arestați au declarat solemn alipirea lor de bună voie la legea strămoșască. Atunci primpretorele Mihail, un nepot al prefectului cu același nume, a palmuit în stradă în fața multor martori pe unul dintre delegații sătenilor, pe Tiple Vasile. Oamenii pașnici, cari n'au altă vină decât curajul de a se reîntoarce la biserica ortodoxă sânt amenințați, arestați și bătuți. În același timp în localul arestării li s'a ținut din partea altui pretor o vorbire de o oră în care li se spunea «mai bine să se facă adventiști sau mohamedani, decât ortodocși spurcați».

Un plutonier de jandarmi cunoscut pentru brutalitățile sale, cu numele Suciu Vasile a fost ales anume să terorizeze comuna întregă. Acest plutonier, a amenințat cu bătaie pe preoții ortodocși, i-a oprit să stea de vorbă cu credincioșii, și n'a îngăduit adunarea sinodului parohial.

Tot așa preotului misionar al eparhiei Ciujului i s'a interzis să pună piciorul în comună, căci va fi deținut, bătut și escortat din comună.

Din partea organelor noastre bisericești s'au ridicat proteste la Ministerul de Interne, la procurorul general dela Curtea de Apel din Oradea-Mare și la comandamentul Corpului VI. armată.

Lucrurile ce se petrec în județul Maramurăș sânt revoltătoare pentru ori și care om cu bune simțuri. La un an după decretarea religiei ortodoxe ca religie de stat cultul național este batjocorit din partea unor autorități județene, fără teamă de răspundere. Nu rămâne altă cale decât apelul ce-l facem la presa română să-și trimită reprezentanții săi și să se convingă de ceace se petrece în țara lui Dragoș.

INFORMAȚIUNI

Principele Carol pentru memoria lui Avram Iancu. A. S. Principele Carol a instituit la fundația culturală Principele Carol un premiu de 50.000 lei pentru cea mai bună lucrare cu subiectul Avram Iancu (monografie, piesă de teatru, povestire). Premiul se acordă la 1 Septembrie 1926.

Distincție. Profesorul de teologie și preotul misionar p. Dr. Ion Pasca, a fost distins din partea P. S. Sale episcopului Nicolae cu brâu roșu.

În memoria scriitorilor. Comisia interimară comunală a orașului Iași a luat inițiativa să așeze busturi în marmură pe mormintele regelaților scriitori N. Oane, Ion Creangă, N. Beldiceanu, D. Anghel și Delavrancea, îngropați la cimitirul «Eternitate» din Iași. Solemnitatea desvelirii acestor busturi se va face la finele acestei luni.

Sinuciderea unui egiptolog. Zilele trecute s'a sinucis într'un automobil cunoscutul egiptolog Evelyn White, profesor la Universitatea din Leeds. Dintr-o scrisoare lăsată de sinucigaș, reese că defunctul s'a considerat sub povara unui blestem, de oarece s'a atins de mormintele sfinte din Cairo.

Ungurii împotriva lui Apponyi. Federația țărănilor și muncitorilor unguri din Cehoslovacia, întrunită la 10 Septembrie la Bratislava, a hotărât să trimeată Societății Naționalelor un memorandum de protestare energică contra discursului rostit la Geneva de către contele Apponyi, delegatul Ungariei. Acest memoriu spune, între altele, următoarele: «Contele Apponyi nu e calificat să vorbească în numele populației maghiare a statelor succesoare, căci nimeni nu l-a mandatat. Contele Apponyi n'a luat d'almintreli apărarea minorităților în numele poporului maghiar, ci sub presiunea oligarhiei dela putere, protectoare a marilor proprietari. Discursul lui avea drept scop să așere interesele marilor proprietari împotriva reformei agrare în statele succesoare provocând turburări în aceste țări».

Viață lungă. Doamna Iane Dunlo din Belfast, în ziua când și-a serbat de curând centenarul nașterii, a spus celor adunați în jurul său, că îndelungimea zilelor sale o datorește: ceaiului, fumutului și bibilei, pe care a citit-o de zece ori în întregime.

Schimbul pentru studenți. Ministerul de finanțe a alcătuit situațiile de mai jos pentru schimb de valută, ajutor și repatriere date studenților români în străinătate:

Dela 1 April 1923 la 31 Decembrie 1923:

1. În Franța la 375 studenți s'a dat pentru schimb și repatriere 1393200 franci francezi: pentru ajutor fr. 53000. Total 1.446.200 franci.

2. În Anglia la 41 studenți s'a dat 5900 lire sterline pentru schimb și repatriere.

3. În Italia la 55 studenți s'a dat 169200 franci belgieni pentru schimb și repatriere.

4. În Elveția la 17 studenți s'a dat 30600 franci elvețieni pentru schimb și repatriere.

5. În Belgia la 47 studenți s'a dat 169200 franci belgieni pentru schimb și repatriere.

Dela 1 Ianuar până la 1 Octombrie 1924.

1. În Franța la 290 studenți s'a dat 1.044.000 franci francezi pentru schimb și repatriere și 57.283 franci pentru ajutor. Total 1.101.283 franci francezi.

2. În Anglia la 20 studenți s'a dat 2.844 lire sterline pentru schimb și repatriere și 20 lire pentru ajutor. Total 2.864 lire sterline.

3. În Italia la 47 studenți s'a dat 175.200 lire italiene pentru schimb și repatriere și 2.650 lire pentru ajutor. Total 177.850 lire italiene.

4. În Elveția la 5 studenți s'a dat 8.200 franci elvețieni pentru schimb și repatriere și 1.400 franci pentru ajutor. Total 9.600 franci elvețieni.

5. În Belgia la 20 studenți s'a dat 67.600 franci belgieni pentru schimb și repatriere și 800 franci pentru ajutor. Total 68.400 franci belgieni.

Cale ferată nouă. Beșenii au înaintat guvernului un memoriu, unde cer stăruitor legarea printr-o cale ferată a orașelor Vascau—Hălmaș Brad—Deva, linie de mare însemnătate economică, culturală, politică și strategică pentru aceste orașe.

Constituție. Societatea de lectură «Andrei Saguna» a studenților academiei teologice «Andrei» — ort. române din Sibiu, s'a constituit pentru anul societății 1924/5 în ședința ținută la 1/14 Septembrie 1924 sub prezidiul I. P. C. Sale arhimandritului Dr. Enășiu R. Roșca, rectorul academiei, după cum urmează: Președinte: Nicolae Colan, prof.; Vice-președinte: Ioan Jini curs IV. Secretar I Ioan Isacu c. IV; Secretar II: Gheorghe Seacău c. II; Cassar: Ioan Rusu c. III; Controlor: Nicolae Ilea c. I; Bibliotecar: Dtru Achimescu c. III; Vice-bibl. Petru Târziu c. I; Econom: Dtru Cinchendea c. II. În comisia literară s'au ales: Ioachim Evi, Toma Neamțu și George Zemora din c. IV; Ilarion Felea, Ioan Popoviciu, și Eugen Ulețiu din c. III; Ioan Brânzea, Spiridon Căndea, Petru Fan din c. II; Iosif Comșa, Tiberiu Hârtoaga și Iosif Vințan din c. I.

Catedră românească. S'a înființat la universitatea Frankfurt pe Mein, începând cu ziua de 1 Octombrie 1924, un lectorat de limba, istoria și literatura română. Lector este numit dl Nicolae Finta din București.

Analfabeți există nu numai în țara noastră, ci chiar și în Statele Unite ale Americii, unde numărul lor se urcă la aproape 5 milioane, între aceștia sânt imigrați cam 2 milioane.

Statele Unite și imigrarea. În ziua de 1 Iulie 1924 a intrat în vigoare noua lege asupra imigrației în Statele Unite ale Americii de nord. Numărul imigraților din fiecare țară se fixează cu 2 la sută din cifra totală a naționaliilor stabiliți în Statele Unite, când cu recensământul din 1890. Maximul admiterii pentru România este abia de 631.

Repatrierea prizonierilor români din Rusia. Ministerul de război a făcut, prin ministerul de externe, o nouă intervenție pentru repatrierea prizonierilor români aflați în Rusia.

Aviz. Aduc la cunoștință că la subscrisul se află de vânzare în stare bună unele instrumente muzicale pentru formarea unei fanfare, anume: 2 clarinete, S. B. I Helicon, 3 trompete, 2 basuri, o dobă mare și dobă mică. Doritorii să se adreseze subsemnatului. Prețul după învoială. George Teșosa, preot ortodox român în Cincșor, p. u. Sâmbăta de jos gara Voila, jud. Făgăraș.

ȘTIRI LOCALE

Aviz. Membrii «Societății naționale a meșierilor, industriașilor și comercianților români din Sibiu și jur» cari doresc să se provadă cu grâu și lemne în condițiuni convenabile, să se adreseze spre prenotare până la 5 Oct. n. c. prezidentului C. Banu, str. Faurului 7, între ora 9—11 a. m., unde vor căpăta informațiile necesare.

Comitetul

Teatru german. Marți s'a dat piesa de conținut religios *Taranul și moartea*, din vechea literatură germană. Public puțin. Lucrarea, într'un singur act, ar putea fi mai bine primită când ar fi tălmăcită în cadrul unei conferințe, cu atât mai vădit că interpretarea actorilor este la înălțime.

Miercuri, s'a jucat farsa veche și cam răsunătoare, *Vagabundii Robert și Bertram*, de Gustav Reeder, o piesă în care trupa de dramă avea să și cânte. În lipsa totală de cântăreți pentru opere, încercarea aceasta n'a izbutit; — jocul artiștilor a fost de alt fel, în afară de cântare, excelent și de astă dată.

Vineri în 26 Septembrie, se reprezintă marea piesă a lui Shakespeare: *Domolirea femeii îndărătnice*.

În pregătire: *Romeo și Iulia*, *Don Carlos*, și alte drame celebre.

CĂRȚI ȘI REVISTE

Nou buletin. A apărut: Buletinul 21 al desp. Sibiu al «Asociațiunii». «Ce s'amen va culege...» («Filozoful fără să știe»), comedie în 5 acte, în proză, de Sedaine, tradusă de Ilie Marin, broșură tipărită pe speșele dnei Agnes Dr. Măcelar, Sibiu. Preț 10 Lei. De vânzare la Librăria Arhidiecezană în Sibiu.

Subprefectul județului Sibiu

Nr. 7554/1824 I.

(97) 1-2

Publicațiune

Se aduce la cunoștință generală că în ziua de 5 Noembrie 1924 la ora 10 dimineața se va ține licitație publică cu ofertele sigilate la această Subprefectură strada Șaguna Nr. 10 pentru aprovizionarea Subprefecturii cu materialele și utilitățile de birou (imprimare, rechizite de scris, hârtie, cerneală etc.) necesare birourilor sale în cursul anului 1925 precum și pentru tipărirea «Gazetei oficiale» a județului pentru același an pe lângă condițiile următoare:

1. Licitațiunea se va ține prin oferte prezentate în plicuri închise și sigilate însoțite de o recipisă de vârsare la casieria administrației financiare a sumei de 10 la sută din prețul materialelor resp. lucrărilor pentru cari concurează în conformitate cu art. 72-83 din legea asupra contabilității publice.

2. Supraoferte nu se primesc.

3. Ofertele se vor depune la Subprefectură cel mai târziu până la 5 Noembrie a. c. la ora 10 dimineața când va avea loc deschiderea lor în ședință publică.

4. Cățul cu sarcinile detaliate se poate vedea în orele oficiale (8-14) la Subprefectură. Sibiu, la 1 Septembrie 1924.

Schöpp m. p.
subprefect.

Nr. 211

(46) 2-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a Cerebău la filiele Ulm și Arănieș din protopopiatul Hunedoarei se publică concurs cu termen de 30 zile dela data publicării în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post de paroh sunt cele statorite în coala B a dotației dela stat, precum și casa parohială cu grădina și supraîncălzită, folosirea cimiterului din Cerebău de circa 2 jugăre, a cimiterului din Ulm de circa 1/2 jugăr și câte una măsură (30 litre) porumb smicurat dela fiecare fum, (în Cerebău sunt 125, în Ulm 21 și în Arănieș 26 fumuri). Total 172 măsuri de porumb.

Reflecții sunt poștite a-și înainta cererile concursuale cu toate documentele necesare oficiului protopopesc în termenul indicat și pe lângă observarea restricțiilor §-ului 33 din regulamentul pentru parohii, a se prezenta în vre-o Duminică sau sâmbătă în biserica din Cerebău în calitate de concurenți.

Hunedoara, 28 August 1924.

Oficiul protopopesc ortodox.

Dr. Vasile Oana
adm. protopopesc.

Nr. 358/924

(72) 3-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei a doua de clasa primă din Răhau, protopopiatul Sebeșului, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele sunt cele fasonate în tab. B. pentru întregirea dela stat între cari 7 1/2 jug. porție canonică.

Concurenții au să-și înainteze cererile înscrise conform normelor în vigoare, în termenul indicat, subsemnatului oficiu protopopesc, și până în 8 zile înainte de alegere, cu observarea dispozițiilor din regulamentul pentru parohii, a se prezenta poporul în biserică spre a servi, respective a cânta și cuvânta. Oficiul protopopesc în înțelegere cu comitetul parohial.

Sebeș, 2/15 Iulie 1924

Sergiu Medean,
protopop.

La Bibliotecă Arhiepiscopale din Sibiu se află de vânzare

Părți alese din Biblie

tipărită cu litere latine, cu binecuvântarea I. P. S. Sale Dnui Ioan Mețianu, arhiepiscop și mitropolit. Prețul legat 25 Lei plus porto postal 5 Lei

Nr. 127/924

(94) 3-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei nou înființate de cl. III din Madefalău (jud. Ciuc) protopresbiteratul Oituzului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțesti dela stat precum și sesiunea parohială ce se va dobândi după parcelarea terenurilor expropriate prin legea agrară.

Concurenții să-și înainteze cererile concursuale înscrise conform normelor în vigoare oficiului protopopesc al Oituzului în termenul indicat, având a se prezenta în vre-o Duminică sau sâmbătă la biserică spre a cânta, cuvânta sau celebra.

Madefalău, din ședința comitetului parohial ținută la 5/18 Mai 1924.

Pr. D. Gh. Cerbu, adm. par.
preș. comit. parohial.

Nr. 708/924.

În înțelegere cu oficiul protopopesc «Oituz».

Pr. Ion Răfiroiu
adm. protopopesc.

La Bibliotecă Arhiepiscopale,
Sibiu, se găsește de vânzare

Calendarul îndreptat

pentru lunile Octombrie, Noembrie și Decembrie 1924.

Prețul unui exemplar: 2 (doi) Lei (+ 50 b. porto)

În «Biblioteca Bunului Păstor» au apărut:

Nr. 1. «Taina pocăinței». Studiu pastoral de I. Hanzu. Preț 1 lei.

Nr. 2. «Clerul și chestiunea alcoolismului». Traducere de V. Oana. Preț 4 lei.

Nr. 3. «La centenarul seminarului Andreian». Disertație de Dr. A. Crăciunescu. Preț 1 lei.

4. «Chemarea preoției noastre». Considerații de actualitate, de mai mulți. Preț 5 lei.

Nr. 5. «Șase predicții pentru Duminicile postului mare» și «Un cuvânt pentru ziua Invierii Domnului», de mai mulți. Preț 2 lei.

Nr. 6. «Îndrăznești, eu am biruit lumea». Predici pentru timp de război, prelucrate după I. Kessler, de Dr. N. Bălan și I. Moșoiu. Preț 2 lei.

Nr. 7-8 «26 Predici la credința creștină sau Tălcuirea Crezului». Traducere de episcopul Nicodem al Hușilor. Preț 10 lei.

Nr. 9. «Petru Maior și Unirea» de părintele Terenție. Preț 2 lei.

Nr. 10. «Schisma românească» sau «Unirea cu Roma». Preț 1 lei 250.

Nr. 11. «Studiul pastoral în biserica românească», de arb. Iuliu Scriban. (Extras din Revista Teologică).

Nr. 12. «Ortodoxia și creștinismul apusean». Prelucrare din rusești de P. S. Sa Nicodem, episcop al eparhiei Hușilor. Preț 1 lei 8.

Numerii 1, 2, 3, 4, 7-8, 10, 11 și 12 se pot comanda la administrația «Revistei Teologice», Sibiu, str. Mitropoliei 32, trimițându-se pe lângă prețul arătat mai sus și porto postal.

An sosit la Bibliotecă Arhiepiscopale

Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Noutăți literare: povestiri, călătorii, cărți pentru copii medicale, pedagogice, economice, povești; diverse biblioteci ca: Biblioteca pentru toți, Minerve, Căminul, Semănătorii, Scriitorii români, Steaua, Flacăra, Clipse de uitare, Scriitorii celebri, Foi volante, Pagini alese din scrierile români. Biblioteca Universală, Lumea copiilor Steaua copiilor, Astra nouă, Biblioteca clasică, Biblioteca inimii, Biblioteca Energia.

Dr. Ilie Iancu

Medic primar la Institutul Obstetric
(Școala de moașe) (96) 1-2

a reînceptut praxa medicală

Consultații pentru boale interne și de femei
2-3 1/2 d. a. Piața Regele Ferdinand 16

Cărți bune de citit:

Au apărut în editura fundației I. V. Sococ:

Prof. Dr. Dubois: Educația prin sine însuși	10-
Mircea Florian: Arta de a suferi	14-
Cebes 500 a. Hr.: Imaginea vieții omenești	3-
Corneliu D. Ionescu: Pentru «fci și mari»	8-
La Fontaine: Fabule, Vol. I și II	12-
S. O. Marden: Puterea cugetării	8-
Charles Wagner: Viața cumpătată	10-
G. D. Scerba: Vasile Conta (studiu filozofic)	10-
N. Iorga: Mihail Kogălniceanu	12-
Marcu Antoniu: Cugetări asupra vieții	4-
Alexandru Peimont: 1821 (Roman istoric)	8-
G. D. Scerba: Ionuț Rădulescu	20-
Emil I. V. Sococ: Dela naștere la moarte	20-
Gr. Teodosiu: Cîrpiți de păsărele. (Căntec și jocuri de copii)	10-
Alexandrina Demetrescu: Abecedar pentru învățarea limbii franceze (ilustrat)	6-
Mircea Florian: Rostul și utilitatea filozofiei	19-
N. T. Orașanu: Dicționar politic	4-
Epictet: Purtarea în viață	4-
Mircea Florian: Îndrumare în filozofie	35-
Emil I. V. Sococ: Ca să fii om	10-

Plus porto Lei 5.

De vânzare la Bibliotecă Arhiepiscopale în Sibiu

Au apărut:

Manuale de Limba română, de H. Hodoș

I. Carte de citire și Gramatică, pentru clasa a 4-a secundară,

II. Noțiuni de Stilistică și Poetică și Carte de citire (pentru Istoria Literaturii); și

III. Elemente de Istoria Literaturii

Se găsesc de vânzare la Bibliotecă Arhiepiscopale în Sibiu

În editura Comisiunii administrative a tipografiei arhiepiscopale a apărut:

Istoria desrobirii religioase a românilor din Ardeal în secolul XVIII

de

Silviu Dragomir,

profesor universitar, membru al Academiei Române.

Vol. I.

Cu 150 documente anexate.

Preț 40 Lei.

Anunțuri și reclame

Cel mai răspândit ziar care poate fi întrebunat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțesti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.